

Bruksela, 23 listopada 2023 r.
(OR. en)

15321/23

JEUN 257
SOC 760
EMPL 544

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie promowania włączania problematyki młodzieżowej w główne polityczne procesy decyzyjne w Unii Europejskiej

Delegacje otrzymują w załączeniu wyżej wymienione konkluzje Rady, które Rada (ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu) zatwierdziła na posiedzeniu w dniu 23 listopada 2023 r.

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie promowania włączania problematyki młodzieżowej¹ w główne polityczne procesy decyzyjne w Unii Europejskiej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

UWZGLĘDNIAJĄC FAKT, ŻE:

1. Seria kryzysów gospodarczych i społecznych z ostatnich lat, wraz z globalnym kryzysem zdrowotnym związanym z COVID-19 i kryzysem klimatycznym, a także między innymi rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie wywarły silny wpływ na młodych ludzi: pogłębiły nierówności i pogorszyły sytuację w zakresie praw człowieka, a jednocześnie uwypukliły złożoność wyzwań, przed którymi młodzi ludzie w Unii Europejskiej stają każdego dnia. Sprostanie tym wyzwaniom jest jednym z założeń strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027², a w szczególności europejskiego celu młodzieżowego nr 3 „Integracyjne społeczeństwa”.

¹ W niniejszych konkluzjach włączanie problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki jest rozumiane jako „podejście, które uwzględnia perspektywę i potrzeby młodzieży w procesach kształtowania, monitorowania i oceny polityki, a także w procesach decyzyjnych. Gwarantuje ono, że wyzwania i problemy przynależne młodym ludziom nie będą rozpatrywane w oderwaniu od siebie, lecz zostaną włączone przekrojowo do szerszych ram politycznych”.

² „Udoskonalenie decyzji politycznych we wszystkich sektorach pod względem ich wpływu na młodzież, zwłaszcza jeśli chodzi o zatrudnienie, edukację, zdrowie i włączenie społeczne.”

2. Następujące po sobie kryzysy ukazały niektóre z istniejących już wcześniej problemów strukturalnych naszego społeczeństwa. Złożony charakter wyzwań, przed którymi stoją młodzi ludzie, stał się bardziej widoczny niż kiedykolwiek wcześniej – czynniki takie jak dostęp do zatrudnienia, mieszkań i dobrego jakościowo kształcenia na równych warunkach są ściśle powiązane ze spójnością społeczną, dobrostanem społeczno-emocjonalnym, a także uczestnictwem w życiu politycznym i społecznym, oraz ze spełnieniem oczekiwań ludzi młodych, którzy chcą, by Unia Europejska oferowała możliwości i by zagwarantowane w niej było pełne korzystanie z prawa do sprawiedliwości społecznej³.
3. Jednym z priorytetowych celów Unii Europejskiej jest walka z wykluczeniem społecznym oraz wszelkimi formami dyskryminacji i przemocy. W szczególności do podstawowych wartości Unii Europejskiej należy zasada niedyskryminacji zapisana w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską, w art. 9, 10 i 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w art. 14, 21, 24, 32 i 33 Karty praw podstawowych.
4. Europejczycy w wieku od 16 do 29 lat są bardziej niż populacja ogólna narażeni na głęboką deprivację materialną. W 2021 r. ryzyko ubóstwa lub wykluczenia społecznego było wyższe w grupie osób w wieku 16–29 lat (24,8%) niż wśród populacji ogólnej (21,6%). Tę tendencję – większe zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wśród młodych ludzi – można zaobserwować w prawie połowie (13 z 27) państw członkowskich UE⁴.

³ Zgodnie z badaniem Eurobarometr Flash „Młodzież i demokracja”, przeprowadzonym między 22 lutego a 4 marca 2022 r., najpowszechniejszymi oczekiwaniami młodych ludzi w związku z Europejskim Rokiem Młodzieży 2022 było to, że decydenci będą uważniej słuchać ich żądań i podejmować działania na ich podstawie (72%) oraz że będą wspierać ich rozwój osobisty, społeczny i zawodowy (71%). Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie utwierdziła młodych ludzi w przekonaniu, że najważniejszym celem UE jest utrzymanie pokoju, wzmocnienie bezpieczeństwa międzynarodowego i promowanie współpracy międzynarodowej (37%). Kolejne kwestie, których dotyczą największe oczekiwania to: zwiększanie przez UE możliwości zatrudnienia dla młodych ludzi (33%), zwalczanie ubóstwa oraz nierówności gospodarczych i społecznych (32%), a także promowanie polityki przyjaznej środowisku i walka ze zmianą klimatu (31%). Wśród priorytetowych obszarów Europejskiego Roku Młodzieży młodzi ludzie wymieniają nie tylko zdrowie i dobrostan psychiczny i fizyczny (34%), ochronę środowiska i walkę ze zmianą klimatu (34%), ale również kształcenie i szkolenie, w tym swobodny przepływ osób uczących się (33%).

⁴ Dane Eurostatu. Wyjaśnienie statystyk: Młodzi ludzie i włączenie społeczne.

5. Możliwości samodzielnego zamieszkania są nadal niewystarczające, biorąc pod uwagę trudności, z jakimi borykają się młodzi ludzie w UE, jeśli chodzi o dostęp do mieszkań, ze względu na niepewność zatrudnienia i wysokie koszty zakupu lub wynajmu, których duża część młodych ludzi nie jest w stanie ponieść. Dostęp do godnych warunków mieszkaniowych jest jednym z podstawowych kryteriów zagwarantowania prawdziwie integracyjnych i egalitarnych społeczeństw, co znalazło odzwierciedlenie w rezolucji Parlamentu Europejskiego⁵, w której zachęca się UE do uznania dostępu do godnych warunków mieszkaniowych i przystępnych cenowo mieszkań za prawo człowieka, a kwestia ta jest jeszcze pilniejsza dla młodych ludzi⁶.
6. Kolejnym problemem, którym należy się zająć, są różne formy przemocy, na które narażeni są młodzi Europejczycy, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy psychicznej związanej z informacjami wprowadzającymi w błąd i dezinformacją oraz wpływu sieci społecznościowych na zdrowie psychiczne. Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej wskazała w swoim sprawozdaniu z 2021 r.⁷, że wskaźnik przemocy fizycznej, nękania i cyberprzemocy był znacznie wyższy wśród młodych ludzi niż w innych grupach wiekowych. Ponadto w sprawozdaniu podkreślono, że na przemoc i nękanie szczególnie narażone są osoby LGBTI, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości etniczne i młode kobiety. Jest to nawet powszechniejsze w przypadku młodych osób doświadczających dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminacji krzyżowej lub innych niekorzystnych warunków, o czym mowa w konkluzjach prezydencji w sprawie bezpieczeństwa osób LGBTI w Unii Europejskiej; Komisja Europejska również przyjęła duże strategie i plany działania służące promowaniu Unii równości⁸⁹.

⁵ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie powszechnego dostępu do godnych i przystępnych cenowo mieszkań (2019/2187(INI)).

⁶ Jak wynika z danych Eurostatu za 2020 r., we wszystkich państwach członkowskich UE odnotowano wyższy wskaźnik poważnej deprywacji mieszkaniowej wśród osób młodych niż wśród ogółu ludności.

⁷ Sprawozdanie na temat praw podstawowych z 2021 r. sporządzone przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

⁸ Konkluzje prezydencji w sprawie bezpieczeństwa osób LGBTI w Unii Europejskiej (9942/23).

⁹ W latach 2020 i 2021 przyjęto pięć strategii na rzecz równości, by czynić postępy ku Unii równości: strategię na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 (COM(2020) 152 final); strategię na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025 (COM(2020) 698 final); Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025 (COM(2020) 565 final); ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów (COM(2020) 620 final); strategię na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 (COM(2021) 101 final).

7. Zgodnie z najnowszą ankietą przeprowadzoną przez Parlament Europejski wśród młodzieży¹⁰ 55% młodych ludzi w UE stwierdziło, że wie mało albo nie wie nic o Unii Europejskiej. Większość ankietowanych uważała, że nie ma znaczącego albo żadnego wpływu na ważne i dotyczące ich decyzje, przepisy i polityki¹¹. Młodzi ludzie coraz częściej wybierają pozainstytucjonalne sposoby wyrażania poglądów politycznych. Tę zmianę można uznać za zasadniczo pozytywną, jednak obawy może budzić to, że potencjalnie wywołało ją przekonanie, że instytucje europejskie nie dają młodym ludziom możliwości uczestniczenia w procesach decyzyjnych lub nie odpowiadają na ich potrzeby i stojące przed nimi trudności. W związku z tym, by kompleksowo zająć się wyzwaniami, z jakimi zmagają się młodzi ludzie, należy zaangażować ich i umożliwić im udział w instytucjach publicznych i procesach kształtowania polityki, zarówno poprzez instytucjonalne, jak i pozainstytucjonalne formy uczestnictwa.
8. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES)¹² podkreśla, że ważne jest przeprowadzenie oceny wpływu procesu kształtowania polityki na młodzież, tak by uwzględniać potrzeby i oczekiwania młodych ludzi i przyszłych pokoleń oraz by zakres stosowania obejmował wszystkie obszary polityki mające bezpośredni i pośredni wpływ na młodych ludzi. Taka ocena skutków wykracza poza tradycyjny obszar polityki młodzieżowej.

¹⁰ Badanie Eurobarometr Flash, sprawozdanie z września 2021 r.

¹¹ Im o wyższy szczebel rządów chodzi, tym odczucie to jest silniejsze – 53% respondentów uważa, że ma niewielki wpływ lub nie ma żadnego wpływu na decyzje, przepisy i polityki o oddziaływaniu lokalnym, przy czym odsetek ten wynosi 70% w sprawach dotyczących całej UE.

¹² Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, „Test wpływu polityki UE na młodzież” (opinia z inicjatywy własnej), 21 września 2022 r. (SOC/728 – EESC-2022).

9. W swojej rezolucji w sprawie spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży 2022¹³ Parlament Europejski wzywa Komisję do przyjęcia zakrojonego na dużą skalę „testu wpływu polityki UE na młodzież”, aby zapewnić znaczące zaangażowanie, uczestnictwo i aktywność młodych ludzi w przygotowywaniu wszystkich polityk UE, ustanowić systematyczną ocenę skutków wniosków Komisji w celu zapewnienia, by promowały one i odzwierciedlały potrzeby młodych ludzi, oraz podjąć środki łagodzące, jeśli działania te mają negatywny wpływ.
10. W Europejskiej karcie na rzecz młodzieży i demokracji Komitet Regionów¹⁴ wzywa do ustanowienia mechanizmu oceny przez młodzież, aby zagwarantować, że wszystkie nowe przepisy i polityka UE będą podlegały ocenie wpływu ukierunkowanej na młodzież, z uwzględnieniem konsultacji z organizacjami młodzieżowymi i ekspertami ds. młodzieży na szczeblu UE, a także do opracowania środków łagodzących w przypadku stwierdzenia negatywnego wpływu.
11. W sprawozdaniu z wyników końcowych Konferencji w sprawie przyszłości Europy wzywa się do wprowadzenia kontroli prawodawstwa przez młodzież, obejmującej zarówno ocenę skutków, jak i mechanizm konsultacji z przedstawicielami młodych ludzi, w przypadku gdy uznaje się, że prawodawstwo ma wpływ na młodych ludzi, oraz, jak opisano w punkcie 47, „w celu dopilnowania, by we wszystkich procesach kształtowania polityki na szczeblu UE uwzględniano perspektywę młodzieży”. Ponadto w sprawozdaniu wzywa się do opracowania testu wpływu na młodzież całego nowego prawodawstwa i polityki, aby zapewnić „ocenę skutków ukierunkowaną na młodzież, w tym konsultacje z młodymi ludźmi”¹⁵.

¹³ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży 2022 (2022/2953(RSP))

¹⁴ Europejska karta na rzecz młodzieży i demokracji. Europejski Komitet Regionów, listopad 2022 r.

¹⁵ Konferencja w sprawie przyszłości Europy. Sprawozdanie z konferencji (maj 2022).

DOSTRZEGAJĄC, ŻE:

12. Jak podkreślono w strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027:
„Coraz większa liczba młodych osób nie ma zaufania do UE oraz napotyka trudności ze zrozumieniem jej zasad, wartości i sposobu funkcjonowania. Jako jedną z przyczyn rosnącego wśród młodzieży eurosceptycyzmu wskazano także deficyty demokratyczne¹⁶ w unijnych procedurach”. Niemniej jednak według badania Eurobarometru dotyczącego młodzieży i demokracji z 2022 r. młodzi ludzie mają pewne oczekiwania wobec UE, takie jak utrzymanie pokoju, zwiększenie możliwości zatrudnienia dla młodych ludzi, walkę z ubóstwem oraz nierównościami gospodarczymi i społecznymi¹⁷.
13. W 6. cyklu konsultacji w ramach unijnego dialogu młodzieżowego, które przeprowadzono, by umożliwić młodym ludziom zabranie głosu w procesie opracowywania strategii UE na rzecz młodzieży, młodzi ludzie jasno dali do zrozumienia, że czują się niedostatecznie reprezentowani w procesach decyzyjnych i mają ograniczone możliwości wywierania przekrojowego wpływu na wszystkie polityki, które dotyczą wyzwań stojących przed nimi na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. Takie same odczucia ponownie odnotowano w niedawno zakończonym 9. cyklu unijnego dialogu młodzieżowego, w którym młodzi ludzie nadal domagają się „odpowiednich środków w celu włączenia konstruktywnego uczestnictwa młodzieży w główny nurt wszystkich odpowiednich obszarów polityki”¹⁸.

¹⁶ W celach młodzieżowych opracowanych na podstawie usystematyzowanego dialogu z młodzieżą w latach 2017–2018 stwierdzono, że „jako jedną z przyczyn rosnącego wśród młodzieży eurosceptycyzmu wskazano także deficyty demokratyczne w unijnych procedurach”, a następnie zaproponowano w nich konkretne środki odnoszące się do tych deficytów. Strategia UE na rzecz młodzieży, załącznik 3.

¹⁷ Zob. przypis 4.

¹⁸ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie na temat wyników 9. cyklu unijnego dialogu młodzieżowego (2023/C 185/04).

14. W czerwcu 2021 r. badanie Eurobarometr Flash na temat młodzieży wykazało, że jednym z głównych oczekiwań młodych ludzi jest to, by całe społeczeństwo, a w szczególności decydenci, uważniej słuchali ich poglądów i reagowali na ich potrzeby. Takiej odpowiedzi udzieliło 33% młodych ludzi¹⁹.
15. Jak pokazują dane statystyczne dotyczące ageizmu, wiek jest jednym z głównych czynników dyskryminacji powodujących nierówności w naszych społeczeństwach, co przyznała Światowa Organizacja Zdrowia²⁰, i niezwykle ważne jest uwzględnienie tego przy opracowywaniu publicznych polityk dotyczących problematyki młodzieży, tak by chronić wartości związane z solidarnością międzypokoleniową, która jest jedną z podstaw spójności społecznej.
16. Wielu młodych ludzi w Europie nadal napotyka przeszkody przy przechodzeniu z etapu kształcenia i szkolenia do etapu obecności na rynku pracy – osoby te borykają się z poważnymi trudnościami w znalezieniu godnej pracy, która pozwoli im w pełni zrealizować ich projekty życiowe i mieć lepsze perspektywy na przyszłość.
17. Młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się (młodzież NEET) stanowi znaczną część wszystkich młodych ludzi w Europie. W 2021 r. odsetek młodzieży NEET wśród wszystkich osób w wieku 15–29 lat wyniósł 13,1% (tj. ponad 9,3 mln osób), przy czym liczby te znacznie różniły się między poszczególnymi państwami członkowskimi UE. Grupie tej poświęcono też szczególną uwagę w ramach Europejskiego Roku Umiejętności²¹.

¹⁹ Badanie Eurobarometr Flash, ankieta Parlamentu Europejskiego przeprowadzona wśród młodzieży, wrzesień 2021 r.

²⁰ Światowa Organizacja Zdrowia uważa, że zjawisko to jest trzecią główną przyczyną dyskryminacji na świecie.

²¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/936 w sprawie Europejskiego Roku Umiejętności (Dz.U. L 125 z 11.5.2023, s. 1).

18. Bezrobocie w większym stopniu dotyka młodych ludzi i ma duży wpływ na osoby dotknięte wykluczeniem społecznym oraz na osoby mieszkające i pracujące w zagrożonych regionach państw członkowskich UE, w tym w regionach najbardziej oddalonych²². Wynika z tego, że intersekcyjność różnych form nierówności, które dotyczą młodych ludzi, lub różne formy wykluczenia, których młodzi ludzie doświadczają, zwiększają ich podatność na bezrobocie²³²⁴.
19. Edukacja, praca, dostęp do mieszkań i do dobrych jakościowo usług to podstawowe prawa dla wszystkich, w tym dla osób, które rozpoczynają nowy etap życia i są w niekorzystnej sytuacji lub borykają się z niepewnymi perspektywami zatrudnienia i innymi przekrojowymi wyzwaniem pogłębiającymi te nierówności, a brak możliwości zmniejsza ich szanse na lepsze życie i od samego początku stawia wielu młodych ludzi w słabszej pozycji²⁵.
20. Te niekorzystne warunki są znacząco dokuczliwsze w przypadku młodych kobiet, młodzieży LGBTI, młodych ludzi ze środowisk migracyjnych i młodzieży z niepełnosprawnościami.

²² Eurostat, Wyjaśnienie statystyk: Bezrobocie wśród młodych (sierpień 2022 r.)

²³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 (COM/2020/152 final)

²⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025”, COM(2020) 698 final.

²⁵ Zalecenie CM/Rec(2015)3 przyjęte przez Komitet Ministrów Rady Europy 21 stycznia 2015 r.

21. Kryzys klimatyczny i skutki globalnego ocieplenia nigdy nie były tak naglące jak obecnie – wpływają one w szczególności na życie młodych ludzi. Aby nie narażać na szwank życiowych szans młodych ludzi, w wielu obszarach polityki potrzebne są strukturalne, długoterminowe i trwałe środki, i muszą one być szczególnie ukierunkowane na młodych ludzi doświadczających dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie lub innych niekorzystnych warunków.
22. Przyszły komunikat Komisji Europejskiej w sprawie spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży 2022, a także śródkresowa ocena strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 stanowią doskonałą okazję, by podsumować dotychczasowe doświadczenia i wzmocnić istniejące kluczowe narzędzia polityki młodzieżowej²⁶ oraz by umieścić priorytety, takie jak dobrostan młodych ludzi, w centrum kształtowania polityki, tym samym dając im równe szanse realizacji planów życiowych, umożliwiając im życie bez przemocy oraz przy pełnej świadomości przysługujących im praw, z których mogą w pełni korzystać²⁷.
23. Istotną innowacją, którą przyniosła strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, było wprowadzenie unijnego koordynatora ds. młodzieży w Komisji Europejskiej, którego rola polega na wzmocnieniu współpracy międzysektorowej i większym włączaniu problematyki młodzieżowej w główny nurt polityki, a także na rozwoju wiedzy i wymianie wiedzy na temat kwestii związanych z młodzieżą w obrębie służb Komisji Europejskiej oraz na współpracy z różnymi zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia spójnej komunikacji skierowanej do młodych ludzi.

²⁶ Instrumenty wymienione w sekcji 3. strategii UE na rzecz młodzieży – Współpraca w oparciu o instrumenty i zarządzanie.

²⁷ Zob. przypis 3.

BIORĄC POD UWAGĘ, ŻE:

24. Wszyscy młodzi ludzie są cenni dla społeczeństwa i wszelkie polityki i działania, które ich dotyczą, powinny wzmacniać ich prawo do uczestnictwa w kształtowaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie polityk mających na nich wpływ poprzez znaczące zaangażowanie młodych ludzi i organizacji młodzieżowych. Unia Europejska, powinna zatem – m.in. poprzez swoje programy takie jak Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności – działać na rzecz zabezpieczenia praw młodych ludzi, zajmować się wyzwaniami, które ich dotyczą, oraz reagować na ich potrzeby i oczekiwania. W ten sposób można zapewniać, by UE inwestowała we własną przyszłość i w wyważony sposób rozwijała się gospodarczo, społecznie i środowiskowo.
25. Młodzi ludzie są podmiotami prawa, a suma ich potencjałów, zdolności i talentów jest niezbędna dla każdego społeczeństwa i powinna być w pełni wykorzystywana w procesach politycznych i decyzyjnych.
26. Udział młodych ludzi w tych procesach jest podstawowym warunkiem legitymizacji i zwiększenia efektywności wszelkich procesów politycznych, a także kluczem do urzeczywistnienia sytuacji, w której młodzi ludzie będą mieć zaufanie do instytucji europejskich i wierzyć w nie – co pozwoli wzmocnić więzi łączące młodych ludzi z tożsamością i wartościami takiej Europy, która podejmie również zobowiązanie na rzecz przyszłości swoich młodych obywateli.

27. Młodzi ludzie w Europie stanowią złożoną i różnorodną grupę ludności, a UE powinna gwarantować, że przy opracowywaniu polityk ukierunkowanych na młodzież przyjmuje się podejście oparte na prawach, które perspektywę młodzieży stawia w centrum, dzięki czemu polityki te będą naprawdę inkluzywne i będą obejmować wszystkich młodych ludzi, w całej ich różnorodności, w całej Europie.
28. Życie młodych osób kształtują polityki osadzone w różnorodnych obszarach i wdrażane na różnych szczeblach. W związku z tym jedynie przez włączanie problematyki młodzieżowej – jako priorytetu wśród różnorodnych obszarów polityki – w główny nurt można zapewnić, by w ramach przewidzianych polityk lub programów uwzględniane były specyficzne potrzeby młodzieży lub specyficzne skutki dla tej grupy²⁸.
29. Te europejskie strategie polityczne muszą również koncentrować się na dobrostanie, zdrowiu psychicznym i opiece zdrowotnej, w tym na zbiorowej refleksji i późniejszych działaniach politycznych, które mają zabezpieczać rolę młodych ludzi w dzieleniu się zasobami i ich zdolności wpływania na procesy decyzyjne z uwzględnieniem perspektywy pokoleniowej, poprzez międzypokoleniową współpracę.

²⁸ Deklaracja z 4. szczytu szefów państw i rządów Rady Europy w Reykjavíku – „Zjednoczeni wokół naszych wartości” (16–17 maja 2023 r., Reykjavík).

ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ O:

30. Uwzględnianie w większym stopniu perspektywy młodzieżowej we wszystkich obszarach polityki, zgodnie ze strategią Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 i założeniami Europejskiego Roku Młodzieży, aby promować włączanie perspektywy młodzieżowej w opracowywanie polityk UE. Uwzględnianie perspektywy młodzieży w szczególności przy opracowywaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie polityki; stosowanie tego podejścia do wszystkich obszarów polityki mających wpływ na życie młodych ludzi, z udziałem, w stosownych przypadkach, unijnego koordynatora ds. młodzieży.
31. Zapewnienie jak najpełniejszego wykorzystania istniejących narzędzi Komisji służących lepszemu stanowieniu prawa, tak aby wpływ na młodych ludzi był uwzględniany w procesie kształtowania polityki UE. Szersze uwzględnienie perspektywy młodzieżowej w kształtowaniu polityki, co mogłoby pomóc realizować cele testu wpływu polityki UE na młodzież.
32. Zbadać i poddać dalszej analizie stosowanie oceny wpływu regulacji w politykach UE na młodych ludzi. Może to obejmować ewentualne zastosowanie testu wpływu polityki UE na młodzież. Taki test można by rozumieć jako narzędzie analityczne, które oceniałoby oddziaływanie polityki UE na młodych ludzi. Mógłby on bazować na modelach, które już istnieją w niektórych państwach członkowskich.

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY ZGODNIE Z ZASADĄ POMOCNICZOŚCI, W SWOICH OBSZARACH KOMPETENCJI I NA ODPOWIEDNICH SZCZEBŁACH:

33. Współpracowały na rzecz uwzględniania problematyki młodzieżowej we wszystkich obszarach polityki, w stosownych przypadkach, zgodnie ze strategią Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, aby promować włączanie perspektywy młodzieżowej w opracowywanie polityk w UE. W szczególności wspierały włączanie problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki w procesach decyzyjnych, przy opracowywaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie polityk, stosując to podejście do wszystkich obszarów mających wpływ na życie młodych ludzi.
34. Poprawiły współpracę, w tym wzajemne uczenie się, między Komisją Europejską, państwami członkowskimi, organizacjami młodzieżowymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym za pośrednictwem istniejących praktyk, takich jak działania dotyczące partnerskiego uczenia się, w zakresie wdrażania w politykach publicznych podejść sprzyjających włączeniu społecznemu, które analizują wpływ tych polityk na życie młodych ludzi.

35. Zachęcały do tego, by proces decyzyjny opierał się w dużej mierze na dowodach i danych empirycznych²⁹, oraz uznali, że uwzględnianie problematyki młodzieżowej w głównym nurcie polityki i znaczący udział młodzieży mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju polityki publicznej.
36. Współpracowały, podejmując niezbędne starania, wraz z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, na rzecz włączenia problematyki młodzieżowej do oceny skutków i oceny polityk w UE w celu usprawnienia procesów decyzyjnych i umożliwienia młodym ludziom w UE odgrywania ważnej roli w określaniu własnej przyszłości.
37. Bazowały na osiągnięciach Europejskiego Roku Młodzieży i zastosowanym do niego podejściu opartym na współkreatywności oraz w dalszym ciągu stymulowały wielopoziomowe zaangażowanie – z udziałem instytucji europejskich, państw członkowskich i młodych ludzi w UE, przy jednoczesnym podkreśleniu wartości, jakimi są przejrzystość i dostępność, by wzmocnić więzi łączące młodych Europejczyków z UE.
-

²⁹ Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 (Dz.U. C 456 z 18.12.2018).

W ostatnich latach promowanie polityki młodzieżowej utrzymywało się na stałym poziomie, o czym świadczą:

- Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, wraz z jej 11 europejskimi celami młodzieżowymi, opracowana przed pandemią dla młodych ludzi w Europie i prezentująca ich priorytety.
- Położenie nacisku na młodych ludzi w Europejskim filarze praw socjalnych, w którym ustanawia się 20 kluczowych zasad mających kluczowe znaczenie dla sprawiedliwych i skutecznych rynków pracy i systemów ochrony socjalnej.
- Przyjęcie w 2020 r. planu działania Komisji Europejskiej na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027, w którym szczególną uwagę poświęcono młodym Europejczykom.
- Podjęte w 2020 r. zobowiązanie do stosowania wzmocnionej gwarancji dla młodzieży, które skonsolidowało szerokie wsparcie na rzecz zatrudnienia ludzi młodych w całej UE, przy zastosowaniu podejścia bardziej sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- Ogłoszenie roku 2022 Europejskim Rokiem Młodzieży, by ulepszyć i promować nowe przestrzenie i możliwości oraz wzmocnić ich pozycję – z myślą o umożliwieniu młodym ludziom uczestnictwa i nadaniu im wiodącej roli w Europie.
